

عنوان مقاله:

درخت نقشی برفرش رویی بر عرش

محل انتشار:

دوفصلنامه گلجام، دوره 2، شماره 3 (سال: 1385)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

نیکو شجاع نوری - کارشناسی ارشد پژوهش هنر از دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

نماد درخت یکی از قدیمیترین نقوشی است که مورد توجه بشر قرار گرفته و آن را در آثار هنری خویش به کار برده است. این نماد که بیشتر آن را به عنوان درخت مقدس و یا درخت زندگی می ستودند، از 3500 سال قبل از میلاد در نواحی بین النهرین و پس از آن ایران مورد توجه بوده است. حضور این نماد که با اشکال مختلف به کار گرفته می شده است، تا پس از ظهور اسلام نیز همچین در آثار هنری به چشم می خورد، اما این بار نه به عنوان درخت زندگی و از دیدگاه اساطیری، بلکه در نقش آفریده با برکت خداوند، تسبیح کننده ذات اقدس الهی و نشانی از بهشت موعود از این نقش به کرات در تمام شاخه های هنری از جمله فرش استفاده شده است. در هنر فرش طرحهای درختی از جمله مهمترین و متنوع ترین شاخه های طراحی فرش است که در اشکال مختلف از جمله طرح محرابی درختی، طراحی شده است. اما به کارگیری نقش درخت در جایگاه محراب در جایگاه محراب مطمئناً از فلسفه ای برخوردار بوده است که میتوان برای بعضی از اشکال آن تمثیلی از بهشت دانست و برای بعضی دیگر تمثیلی از موجودی تسبیح گر یعنی انسان چرا که تصویر درخت علاوه بر آنکه برخلاف تصویر انسان مشمول ممنوعیت نقاشی در مکان نماز نمی باشد در عین حال با توجه به آیات قرآنی موجودی تسبیح گر و مبارک است که میتواند جانشین خوبی برای نقش انسان در مکان محراب باشد بدین سان نمادی که زمانی بر مهرهای سنگی جلوه گر شده است اینک و پس از هزاران هزار سال برفرش آن هم در جایگاه محراب رو به عرش الهی جلوه نمایی می کند

کلمات کلیدی:

نقش گیاهان، درخت زندگی، فرش ایرانی، فرشهای محرابی درختی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/793916>

